

Коростишівська ОДПІ повідомляє, з 1 січня 2016 року стартувала кампанія декларування доходів громадян, отриманих у минулому році.

Обов'язок щодо подання декларації про майновий стан і доходи передбачений для тих громадян, які отримували доходи, що підлягають оподаткуванню, але з яких податок не утримувався. Зокрема, до таких доходів можна віднести:

- доходи від осіб, які не є податковими агентами; доходи від операцій з продажу (обміну)
- об'єктів рухомого та/або нерухомого майна;
- дохід від надання майна в лізинг, оренду (суборенду), житловий найм (піднайм);
- інвестиційний прибуток;
- вартість успадкованого чи отриманого у дарунок майна; іноземні доходи .

Також, обов'язкове подання декларації у разі отримання громадянином доходів у формі заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород від двох і більше податкових агентів тощо.

Особливістю цьогорічної кампанії є те, що минулорічні доходи та майновий стан громадянам потрібно декларувати за новою формою декларації про майновий стан і доходи, яка затверджена наказом Мінфіну від 02.10.2015 №859 .

При заповненні нової форми звітності платники декларуватимуть доходи та

розраховуватимуть податкове зобов'язання не лише з податку на доходи фізичних осіб, але й з військового збору. Податкова декларація за 2015 рік подається до 1 травня 2016 року.

Щодо права на податкову знижку, то скористатися ним зможуть громадяни упродовж усього 2016 року. Звертаємо увагу, що подати декларацію можна на паперових носіях, надіслати поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення або в електронному вигляді через інформаційний портал ДФС України з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису.

Які іноземні доходи потрібно декларувати.

Якщо громадянин України шляхом тимчасової роботи за кордоном чи в інший спосіб отримує іноземні доходи, то сума таких доходів включається до його загального річного оподаткованого доходу. У такому випадку громадянин зобов'язаний подати річну податкову декларацію за наслідками звітного року та сплатити податок на доходи фізичних осіб за ставками 15 чи 17% (за 2015 рік).

Варто відмітити, що платник податку може зменшити суму річного податкового зобов'язання на суму податків, сплачених за кордоном. Сплачені суми зараховуються під час розрахунку податків та зборів в Україні. Це можливо за умови, що таке зменшення передбачено міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

Суму зменшення платник визначає за зазначеними підставами у річній податковій декларації. Для отримання права на зарахування податків, сплачених за межами України, платник зобов'язаний одержати довідку про суму сплаченого податку, а також про базу та/або об'єкт оподаткування. Така довідка видається державним органом країни, де отримується дохід, уповноваженим справляти цей податок. Довідка має бути легалізована консульською установою України у відповідній країні.

Сума податку з іноземного доходу платника податку - резидента, сплаченого за межами

України, не може перевищувати суму податку, розраховану на базі загального річного оподаткованого доходу такого платника податку відповідно до законодавства України.

Порядок оподаткування іноземних доходів встановлений пунктом 170.11 статті 170 Податкового кодексу України.

Податкова знижка

Метою декларування доходів з фізичних осіб є не тільки сплата податку до бюджету, а й повернення платникам з бюджету сум податку з доходів фізичних осіб надмірно сплаченого з їх заробітної плати у минулому податковому році.

Повернути частину податку на доходи фізичних осіб, сплаченого громадянами із заробітної плати, можна, зокрема, з метою реалізації права на податкову знижку.

Податкова знижка для фізичних осіб, які не є суб'єктами господарювання, - це документально підтверджена сума (вартість) витрат платника податку - резидента у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів - фізичних або юридичних осіб протягом звітного року, на яку дозволяється зменшення його загального річного оподаткованого доходу, одержаного за наслідками такого звітного року у вигляді заробітної плати, у випадках, визначених цим Кодексом (пп. 14.1.170 п. 14.1 ст. 14 Кодексу).

Платники податку, які бажають скористатися правом на податкову знижку за підсумками звітного 2014 року, повинні протягом 2015 року подати річну податкову декларацію та додаток 6 (перелік сум витрат, що включаються до складу податкової знижки згідно зі ст. 166 Кодексу) до контролюючого органу за місцем своєї податкової адреси (місцем проживання, за яким він береться на облік як платник податків в контролюючому органі).

Контролюючі органи для зручності платників податків проводять необхідну

консультаційну допомогу щодо заповнення декларації та безкоштовно видають бланки декларацій.

До податкової знижки, згідно із пп. 166.2.1 п. 166.2 ст. 166 Кодексу включаються фактично здійснені протягом звітного податкового року платником податку витрати, підтвержені відповідними платіжними та розрахунковими документами, зокрема, квитанціями, фіскальними або товарними чеками, прибутковими касовими ордерами, копіями договорів, що ідентифікують продавця товарів (робіт, послуг) і їх покупця (отримувача). При цьому, у зазначених документах обов'язково повинно бути відображено вартість таких товарів (робіт, послуг) і строк їх продажу (виконання, надання).

Оригінали зазначених у пп. 166.2.1 п. 166.2 ст. 166 Кодексу документів не надсилаються контролюючому органу, але підлягають зберіганню платником податку протягом строку давності, встановленого Кодексу (пп. 166.2.2 п. 166.2 ст. 166 Кодексу). При цьому, на вимогу контролюючого органу та в межах його повноважень, визначених законодавством, платники податку зобов'язані пред'являти документи і відомості, пов'язані з правом на отримання податкової знижки (пп. „в” п. 176.1 ст. 176 Кодексу).

Водночас, слід зазначити, що існують деякі обмеження права платників податку на одержання податкової знижки (пп. 166.4.3 п. 166.4 ст. 166 Кодексу), зокрема, якщо платник податку не скористався правом на нарахування податкової знижки за наслідками звітного податкового року, то таке право на наступні податкові роки не переноситься.

Крім того, право на нарахування податкової знижки за наслідками звітного податкового року має виключно платник податку – резидент України, який має реєстраційний номер облікової картки платника податку, а так само резиденту – фізичній особі, яка через свої релігійні переконання відмовилась від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомила про це відповідний орган державної податкової служби і має про це відмітку у паспорті. Податкова знижка може застосовуватися виключно до доходів, одержаних протягом року платником податку у вигляді заробітної плати. При цьому загальна сума нарахованої податкової знижки не може перевищувати суми загального оподаткованого доходу платника податку, одержаного протягом звітного року як заробітна плата.

Фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності та особи, які займаються незалежною професійною діяльністю (самозайняті особи), не мають права на нарахування податкової знижки по податку на доходи фізичних осіб щодо свого річного оподаткованого доходу, одержаного у межах провадження їх діяльності, тому що такий дохід не є заробітною платою. Цього права також не мають і усі інші особи, які одержують доходи, відмінні від заробітної плати.

Слід врахувати, що згідно із п. 166.4 ст. 166 Кодексу сума витрат включена платником податку до податкової знижки не може перевищувати суми річного загального оподаткованого доходу такого платника, нарахованого йому як заробітна плата, зменшена з урахуванням положень п. 164.6 ст. 164 Кодексу.

А саме відповідно до п. 164.6 ст. 164 Кодексу під час нарахування доходів у формі заробітної плати база оподаткування визначається як нарахована заробітна плата, зменшена на суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових внесків до Накопичувального фонду, а у випадках, передбачених Законом, – обов'язкових страхових внесків до недержавного пенсійного фонду, які відповідно до Закону сплачуються за рахунок заробітної плати працівника, а також на суму податкової соціальної пільги за її наявності.

Інші суми доходів, одержані платником податку в розрахунок для визначення суми податку, що підлягає поверненню у зв'язку з використанням права на податкову знижку, не приймається.

В яких випадках не подається декларація по майновий стан і доходи?

Відповідно до п. 179.2 ст. 179 Податкового кодексу України обов'язок платника податку щодо подання податкової декларації вважається виконаним і податкова декларація не подається, якщо такий платник податку отримував доходи:

– від податкових агентів, які згідно з IV розділом Кодексу не включаються до загального місячного (річного) оподаткованого доходу;

- виключно від одного податкового агента незалежно від виду та розміру нарахованого (виплаченого, наданого) доходу, крім випадків, прямо передбачених цим розділом;

- від операцій продажу (обміну) майна, дарування, при нотаріальному посвідченні договорів за якими був сплачений податок відповідно до цього розділу;

- у вигляді об'єктів спадщини, які відповідно до цього розділу оподатковуються за нульовою ставкою податку та/або з яких сплачено податок відповідно до пункту 174.3 статті 174 цього Кодексу;

- зазначені у пунктах 167.2 – 167.4 статті 167 Кодексу, крім випадків, коли декларування таких доходів прямо передбачено відповідними нормами цього розділу;

- зазначені у підпункті «є» пункту 176.1 статті 176 цього Кодексу від двох і більше податкових агентів, і при цьому загальна річна сума оподатковуваних доходів, нарахованих (виплачених, наданих) такими податковими агентами не перевищує ста двадцяти розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного податкового року.

Яку відповідальність фізичної особи передбачено за заниження податкового зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб у річній декларації про майновий стан і доходи, виявлене контролюючим органом?

Пунктом 123.1 ст. 123 Податко-вого кодексу встановлено, що у разі якщо контролюючий орган самостійно визначає суму податкового зобов'язання на підставах згідно з підпунктами 54.3.1, 54.3.2, 54.3.4 – 54.3.6 п. 54.3 ст. 54 цього Кодексу, зокрема, платник податків не подає в установлені строки податкову декларацію, дані перевірок результатів діяльності платника податків свідчать про заниження суми його податкових зобов'язань або рішенням суду, що набрало законної сили, особу визнано винною в ухиленні від сплати податків, то це тягне за собою накладення на платника податків штрафу в розмірі 25 % суми визначеного податкового зобов'язання; при повторному протягом 1095 днів визначенні контролюючим органом суми податкового зобов'язання з цього податку – накладення на платника штрафу у розмірі 50 % суми нарахованого податкового зобов'язання.

Крім того, згідно з пп. 129.1.1 п. 129.1 ст. 129 Податкового кодексу після закінчення встановлених цим Кодексом строків погашення узгодженого грошового зобов'язання на суму податкового боргу нараховується пеня.

Пеня, визначена пп. 129.1.1 п. 129.1 цієї статті, нараховується на суму податкового боргу (включаючи суму штрафних санкцій за їх наявності та без урахування суми пені) з розрахунку 120 % річних облікової ставки Нацбанку України, що діє на день виникнення такого податкового боргу або на день його (його частини) погашення, залежно від того, яка з величин таких ставок є більшою, за кожний календарний день прострочення у його сплаті (п. 129.4 ст. 129 Податкового кодексу).

Разом з тим, у разі виправлення помилок платником податку шляхом подання нової звітної декларації про майновий стан і доходи до закінчення граничного терміну подання відповідальність за заниження податкового зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб не застосовується.

обов'язані подати громадяни – платники податку, відповідно до вимог Податкового кодексу України, які протягом 2013 року отримували наступні доходи:

- від осіб, які не є податковими агентами (тобто осіб, які не утримували податок);

- від нерезидентів (іноземні доходи);

- від здійснення операцій з інвестиційними активами (продаж цінних паперів, корпоративних прав та інше);

- від надання майна в оренду фізичним особам;

- від фізичних осіб, які не є суб'єктами підприємницької діяльності;
- у вигляді спадщини та подарунків;
- як додаткове благо;
- у разі отримання заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами, і при цьому загальна річна сума таких оподатковуваних доходів перевищує 120 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного податкового року (у 2013 році – 137 640 грн.);
- інші доходи, які не були оподатковані протягом року за місцем виплати.

В який термін ФОП на загальній системі оподаткування повинна сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій нею податковій декларації про майновий стан і доходи?

Відповідно до п. 177.5 ст. 177 Податкового кодексу України фізичні особи – підприємці подають до контролюючого органу податкову декларацію за місцем своєї податкової адреси за результатами календарного року у строки, встановлені Податковим кодексом для річного звітного податкового періоду, в якій також зазначаються авансові платежі з податку на доходи.

Податкова декларація за звітний період, який дорівнює календарному року, подається платниками податків на доходи фізичних осіб – підприємцями протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

Згідно із пп. 177.5.1 п. 177.5 ст. 177 Податкового кодексу авансові платежі з податку на доходи фізичних осіб розраховуються підприємцем самостійно, але не менш як 100

відсотків річної суми податку з оподатковуваного доходу за минулий рік (у співставних умовах), та сплачуються до бюджету по 25 відсотків щокварталу (до 15 березня, до 15 травня, до 15 серпня і до 15 листопада).

У разі зменшення суми отриманого доходу за попередній календарний квартал поточного року більше ніж на 20 відсотків у порівнянні з розрахунковою очікуваною сумою доходу на такий квартал платник податку має право зменшити суму авансового платежу, що підлягає сплаті у наступний строк, встановлений цим підпунктом, пропорційно зменшенню суми зазначеного доходу. Для такого зменшення суми авансового платежу фізичною особою –підприємцем до настання строку сплати такого авансового платежу до органу державної податкової служби подається заява у довільній формі, що містить розрахунок зменшення суми авансового платежу та коротке пояснення обставин, що призвели до зменшення суми отриманого доходу.

Підпунктом 177.5.3 п.177.5 ст.177 Податкового кодексу передбачено, що остаточний розрахунок податку на доходи фізичних осіб за звітний податковий рік здійснюється платником самостійно згідно з даними, зазначеними в річній податковій декларації про майновий стан і доходи, з урахуванням сплаченого ним протягом року податку на доходи фізичних осіб та збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності на підставі документального підтвердження факту їх сплати.

Відповідно до п. 57.1 ст. 57 Податкового кодексу платник податків зобов'язаний самостійно сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації про майновий стан і доходи, протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого Податковим кодексом для подання податкової декларації, крім випадків, встановлених Податковим кодексом.

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Платники податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Відповідно до пп.265.1.1 п.265.1 ст.265 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) платниками податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової нерухомості.

Підпунктом 265.1.2 п.265.1 ст.265 ПКУ визначено платників податку в разі перебування об'єктів житлової нерухомості у спільній частковій або спільній сумісній власності кількох осіб:

а) якщо об'єкт житлової нерухомості перебуває у спільній частковій власності кількох осіб, платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку;

б) якщо об'єкт житлової нерухомості перебуває у спільній сумісній власності кількох осіб, але не поділений в натурі, платником податку є одна з таких осіб-власників, визначена за їх згодою, якщо інше не встановлено судом;

в) якщо об'єкт житлової нерухомості перебуває у спільній сумісній власності кількох осіб і поділений між ними в натурі, платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку.

Об'єкти житлової нерухомості. Згідно з пп.14.1.129 п.14.1 ст.14 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року №2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) об'єкти житлової нерухомості – будівлі, віднесені відповідно до законодавства до житлового фонду, дачні та садові будинки. Об'єкти житлової нерухомості поділяються на такі типи:

а) житловий будинок – будівля капітального типу, споруджена з дотриманням вимог, встановлених законом, іншими нормативно-правовими актами, і призначена для постійного у ній проживання. Житлові будинки поділяються на житлові будинки садибного типу та житлові будинки квартирної типу різної поверховості;

б) житловий будинок садибного типу – житловий будинок, розташований на окремій земельній ділянці, який складається із житлових та допоміжних (нежитлових) приміщень;

в) прибудова до житлового будинку – частина будинку, розташована поза контуром його капітальних зовнішніх стін, і яка має з основною частиною будинку одну (або більше)

спільну капітальну стіну;

г) квартира – ізольоване помешкання в житловому будинку, призначене та придатне для постійного у ньому проживання;

г) котедж – одно-, півтораповерховий будинок невеликої житлової площі для постійного чи тимчасового проживання з присадибною ділянкою;

д) кімнати у багатосімейних (комунальних) квартирах – ізольовані помешкання в квартирі, в якій мешкають двоє чи більше квартирнаймачів;

е) садовий будинок – будинок для літнього (сезонного) використання, який в питаннях нормування площі забудови, зовнішніх конструкцій та інженерного обладнання не відповідає нормативам, установленим для житлових будинків;

е) дачний будинок – житловий будинок для використання протягом року з метою позаміського відпочинку.

Пільги передбачені законодавством з податку на нерухоме майно. Відмінне від земельної ділянки. Відповідно до п.п. 265.3.1 п. 265.3 ст. 265 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ) базою оподаткування є житлова площа об'єкта житлової нерухомості, в тому числі його часток.

Пунктом 265.4 статті 265 Кодексу передбачено пільги із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки для, а саме: база оподаткування об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності фізичної особи – платника податку, зменшується:

а) для квартири/квартир незалежно від їх кількості – на 120 кв. метрів;

б) для житлового будинку/будинків незалежно від їх кількості – на 250 кв. метрів;

в) для різних видів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), – на 370 кв. метрів.

Таке зменшення надається один раз за кожний базовий податковий (звітний) період (рік). Пільги із сплати податку не надаються на об'єкти оподаткування, що використовуються їх власниками з метою одержання доходів (здаються в оренду, лізинг, використовуються у підприємницькій діяльності).

Міські, селищні та сільські ради можуть встановлювати додаткові пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової нерухомості, що перебувають у власності релігійних організацій України, статuti (положення) яких зареєстровані у встановленому законом порядку, та використовуються для забезпечення діяльності, передбаченої такими статутами (положеннями) (п.п. 265.4.2 п. 265.4 ст. 265 Кодексу).

Органи місцевого самоврядування до 1 лютого поточного року подають до відповідного контролюючого органу за місцезнаходженням об'єкта житлової нерухомості відомості стосовно пільг, наданих ними відповідно до абзацу першого цього підпункту.

Порядок обчислення сум податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. відповідно до пп.265.7.5. п.265.7 ст.265 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) платники податку – ЮО самостійно обчислюють суму податку станом на 1 січня звітного року і до 20 лютого цього ж року подають контролюючому органу за місцезнаходженням об'єкта оподаткування декларацію за формою, встановленою у порядку, передбаченому ст.46 цього Кодексу, з розбивкою річної суми рівними частками поквартально.

Щодо новоствореного (нововведеного) об'єк-та житлової нерухомості декларація подається протягом місяця з дня виникнення права власності на такий об'єкт.

Згідно пп.265.7 1 п.265.7 ст.265 ПКУ обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів оподаткування, які перебувають у власності ФО, здійснюється контро-люючим органом за місцем податкової адреси (місцем реєстрації) власника житлової нерухомості у такому порядку:

а) за наявності у власності платника податку одного об'єкта житлової нерухомості, в тому числі його частки, податок обчислюється виходячи із бази оподаткування, зменшеної відповідно до пп.«а» або «б» пп.265.4.1 п.265.4 ст.265, та відповідної ставки податку;

б) за наявності у власності платника податку більше одного об'єкта житлової нерухомості одного виду, в тому числі їх часток, податок обчислюється виходячи із сумарної житлової площі таких об'єктів, зменшеної відповідно до пп.«а» або «б» пп.265.4.1 п.265.4 ст.265, та відповідної ставки податку;

в) за наявності власності платника податку об'єктів житлової нерухомості різних видів, у тому числі їх часток, податок обчислюється виходячи із сумарної житлової площі таких об'єктів, зменшеної відповідно до пп.«в» пп.265.4.1 п.265.4 ст.265, та відповідної ставки податку;

г) сума податку, обчислена з урахуванням пп. 2 і 3 цього підпункту, розподіляється контролюючим органом пропорційно до питомої ваги житлової площі кожного з об'єктів житлової нерухомості.

Підпунктом 265.7.2 п.265.7 ст.265 ПКУ визначено, що податкове/податкові повідомлення-рішення про сплату суми/сум податку, обчисленого згідно з пп.265.7.1 п.265.7 ст.265, та відповідні платіжні реквізити, зокрема, органів місцевого самоврядування за місцезнаходженням кожного з об'єктів житлової нерухомості, надсилаються (вручаються) платнику податку контролюючим органом за місцем його податкової адреси (місцем реєстрації) до 1 липня року, що настає за базовим податковим (звітним) періодом (роком).

Щодо новоствореного (нововведеного) об'єкта житлової нерухомості податок сплачується ФО-платником починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт. Контролюючий орган надсилає податкове повідомлення-рішення зазначеному власнику після отримання інформації про виникнення права власності на такий об'єкт.

Пунктом 265.8 ст. 265 ПКУ визначено порядок обчислення сум податку в разі зміни власника об'єкта оподаткування податком

У разі переходу права власності на об'єкт оподаткування від одного власника до іншого протягом календарного року податок обчислюється для попереднього власника за період з 1 січня цього року до початку того місяця, в якому він втратив право власності на зазначений об'єкт оподаткування, а для нового власника – починаючи з місяця, в якому виникло право власності.

Контролюючий орган надсилає податкове повідомлення-рішення новому власнику після отримання інформації про перехід права власності.